

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР
АКАДЕМИЯСИ МИНТАҚАВИЙ БЎЛИМИ
ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИ**

**ХОРАЗМ МАЪМУН
АКАДЕМИЯСИ
АХБОРОТНОМАСИ**

Ахборотнома ОАК Раёсатининг 2016-йил 29-декабрдаги 223/4-сон қарори билан биология, қишлоқ хўжалиги, тарих, иқтисодиёт, филология ва архитектура фанлари бўйича докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган

2021-1

**Вестник Хорезмской академии Маъмуна
Издается с 2006 года**

Бош муҳаррир:

Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.

Бош муҳаррир ўринбосари:

Ҳасанов Шодлик Бекпўлатович, к.ф.н., к.и.х.

Тахрир ҳайати:

Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.

Абдуллаев Баҳром Исмоилович, ф-м.ф.д.

Абдуллаев Равшан Бабажонови, тиб.ф.д., проф.

Абдуҳалимов Баҳром Абдурахимович, т.ф.д., проф.

Аимбетов Нагмет Каллиевич, и.ф.д., акад.

Бабаджанов Хушнот, ф.ф.н., проф.

Давлетов Санжар Ражабович, тар.ф.д.

Дурдиева Гавҳар Салаевна, арх.ф.д.

Дўсчанов Бахтиёр, тиб.ф.д., проф.

Ибрагимов Бахтиёр Тўлаганович, к.ф.д., акад.

Қодиров Шавкат Юлдашевич, қ/х.ф.н.

Ламерс Жон, қ/х.ф.д., проф.

Майкл С. Энжел, б.ф.д., проф.

Мирзаев Сирожиддин Зайниевич, ф-м.ф.д., проф.

Рахимов Рахим Атажанович, т.ф.д., проф.

Рўзибоев Рашид Юсупович, тиб.ф.д., проф.

Рўзимбоев Сапарбой, ф.ф.д., проф.

Рўзметов Бахтияр, и.ф.д., проф.

Садуллаев Азимбой, ф-м.ф.д., акад.

Салаев Санъатбек Комилович, и.ф.д., проф.

Сирожов Ойбек Очилович, с.ф.д., проф.

Сотипов Гойипназар, қ/х.ф.д., проф.

Тожибаев Комилжон Шаробитдинович, б.ф.д., академик

Холматов Бахтиёр Рустамович, б.ф.д.

Чўпонов Отаназар Отожонови, ф.ф.д., доц.

Шакарбоев Эркин Бердикулович, б.ф.д., проф.

Эрматова Жамила Исмаиловна, ф.ф.н., доц.

Эшчанов Рузумбой Абдуллаевич, б.ф.д., доц.

Ўразбоев Ғайрат Ўразалиевич, ф-м.ф.д.

Ўрозбоев Абдулла Дурдиевич, ф.ф.д.

Ҳажиева Мақсуда Султоновна, фал.ф.д.

Ҳасанов Шодлик Бекпўлатович, к.ф.н., к.и.х.

Хоразм Маъмун академияси ахборотномаси: илмий журнал.-№1 (70), Хоразм Маъмун академияси, 2021 й. – 314 б. – Босма нашрнинг электрон варианты - <http://mamun.uz/uz/page/56>

ISSN 2091-573 X

Муассис: Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси минтақавий бўлими – Хоразм Маъмун академияси

© Хоразм Маъмун академияси ноширлик бўлими, 2021

МУНДАРИЖА
БИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Dadayev S., Saparov K. Organik olam va hayvonot dunyosining zamonaviy sistemasi asosda yangi o'quv adabiyotlari yaratish	6
Ro'zimov A.D., Sheraliyev B.M., Yo'ldoshev K.R., Jalolov E.B. Quyi Amudaryo havzasi ixtiofaunasining hozirgi taksonomik holati	10
Абдуллаев Э.Н., Халимов Ф.З., Ҳамзаев Р.А., Раҳимов М.Р., Усанов У.Н., Алиев Д. Зарафшон тоғ тизмасида коврак (<i>Ferula kuhistanica</i>) энтомофаунасининг тур таркиби	15
Абдурасулова С.Ш., Базарова Р.Ш. <i>Candalaria rutellum</i> нинг биологияси ва ҳаёт цикли	22
Авезова У.М., Сатторова Ф.Ю., Маткаримов Н.Б. Тупроқ таркибидаги гумус миқдорининг ҳосил бўлишида ўсимликларнинг экологик аҳамияти	27
Акбаров Ф.И., Жабборов А.М., Тожибаев К.Ш. <i>Ranunculus rubrocalyx</i> Regel ex Kom. географик тарқалишини моделлаштириш ва унинг таҳлили	29
Бекчанов Х.У., Дусчанов У.Э., Комилжонова Г.К. Фауна жесткокрылых (<i>Insecta, Coleoptera</i>) Хорезмского оазиса	37
Ибадуллаева Ю.О., Рахматова К.И., Бозорова Г.С., Тожибоев Ш.Ж., Махкамов Т.Х. Ўзбекистон миллий гербарийси ноёб илмий объектида сақланаётган <i>Corydalis</i> Dc. туркуми турларининг таҳлили	40
Маткаримов Ф.И., Бабоев С.К. Микробиологик препаратларнинг мош (<i>Vigna radiate</i> L.) ўсимлиги маҳсулдорлигига таъсири	46
Рахимов М.Р. К фауне мух-журчалок (<i>Diptera, Syrphidae</i>) Зарафшанского хребта	49
Рашидов Н.Э., Қувватов С.Қ., Элмуродова Н.Н. Денгизқўлидаги балиқлар турини аниқлаш	54
Рўзиева И.Ж. Арзиқли ва гипсли тупроқларнинг ўрганилиш ҳолати	57
Содиқова Д.Г., Нуралиев Х.Х., Мирзаев А.Э. Сурхон воҳасидаги дендрарий боғи	59
Хайдаров С.М., Хўжамшукуров Н.А., Абдиназаров Х.Х. <i>Daphnia magna</i> ни етиштиришда озуқа манбаи сифатида микросувўтларидан фойдаланиш	62
Халимов Ф.З. Особенности сезонной динамики почвенных хищников (<i>Coleoptera: Staphylinidae, Carabidae</i>) в агроландшафтах	65
ТАРИХ ФАНЛАРИ	
Aliev Sh. The life and heritage of Sufi Ollayor	70
Jumaeva N.A. Quyi Zarafshon vohasi dehqonchilik madaniyati tarixidan	72
Jumaniyozova S.Sh. Olim M.M. Gerasimovning ilm-fan taraqqiyotiga qo'shgan hissasi	76
Murodova D.Sh. Ta'lim muassasalari faoliyatiga doir Buxoro viloyati davlat arxivi fondlariga tavsif	78
O'tayeva F.X. Ashtarxoniy hukmdorlari boshqaruv faoliyati mustaqillik yillaridagi matbuot talqinida	80
Абдиримов Р., Собиров С. Пахлавон Маҳмуд яшаган тарихий давр	83
Ахматов А.Х. Таълим тизимида ислохотлар учун кураш	84
Бахриев О.А. “Ал-Жамиъ ас-Саҳиҳ” асарининг тўлиқ номи	87
Бекимметов У. Коллективлаштириш даврида Хоразмдаги немис меннонитларининг ер эгаллиги	89
Бобожонова Ф.Х. Бухоро амирлигидаги жадид мактабларининг фаолияти	92
Кличев О.А. Крим даврий матбуотида Бухоро амирлари ташрифларининг ёритилиши	96
Курбанов Б.Г. Средневековые литейные формы из Бухары	98
Қудратов Ш.Ё. Бухоро амирлигининг шарқ халқлари билан савдо алоқалари тарихидан	100
Қурбонова М.Б. Генерал-шарқшунос Н.С. Ликошин фаолиятига бир назар	103
Мансуров М. Собик Совет даврида туризмнинг ривожлантиришнинг мафкуравий асослари	106
Мансуров М.Ш. Совет иттифоқи йилларида Фарғона водийсида туризмнинг аҳволи	109
Мирзаев А.А. Совет иттифоқи йилларида Фарғона водийсида зиёрат туризмнинг ўзига хос хусусиятлари	113
Мубинов М.А. Дипломатические и посольские отношения среднеазиатских ханств с Османской империей	116
Раджабов О.А., Қаландаров Х.Х. Замонавий тарихшуносликда “Катта ўйин” масаласи	119
Салаев И.Б. Хоразм архитектурасида синч усулидан фойдаланиш ва унинг аҳамияти	123
Таджиева Ф.Дж. Хива хонлигида кулчилик муносабатларида аёллар ўрни масаласи	127
Тўраев А.И. Ўғуз қабила ва уруғларининг туркман халқини шаклланишидаги ўрни	129

M. M. Gerasimovning nomi nafaqat XX asrning 50-60-yillarida, balki bugungi kunda ham mamlakatimiz aholisining eng keng qatlamlariga yaxshi ma'lum. Antropologiya kabi fanning o'zi uning nomi bilan bog'liq. Odamlar uchun Gerasimov haqida o'qish, uning ma'ruzalarini tinglash, haykallariga qarash qiziq. Albatta, u nafaqat olim sifatida, balki rassom va haykaltarosh sifatida ham juda iste'dodli edi. Uning bir nechta yirik asarlari nafaqat arxeologik, balki tarixiy va madaniy ahamiyatga ega. Uning ilmiy izlanishlari, tadqiqot natijalari, ilmiy maqolalari va asarlarida jamlangan bo'lib, hozirgi kun antropologiya sohasida olib borilayotgan ilmiy izlanishlar uchun dasturilamal bo'lib xizmat qilmoqda. Taniqli olim, antropologiya bo'yicha yirik mutaxassis yaratgan ilmiy maktab vakillari bugun dunyoning ko'plab mamlakatlarida faoliyat yuritib kelmoqdalar. O'zbekistonda antropologiya fani rivojida ham olimning o'rni katta bo'lib, T. Xo'jaev, X. Xalilov va boshqa olimlar ularning izdoshlari hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Михаил Герасимов: я ишу лица. О восстановлении внешнего облика исторических лиц / М.М. Герасимова, К.М. Герасимова; [отв. ред. В.Л. Янин]; Ин-т этнологии и антропологии им. Н.Н. Миклухо-Маклая РАН. - М.: Наука, 2007.
2. Герасимова М. М., Сурнина Т. С. Научная деятельность М. М. Герасимова // Очерки истории русской этнографии, фольклористики и антропологии. М., 1978. Вып.: 8.
3. Флоренцов В. А., Флоренцов Н. А., Медведев Г. И. Непроторенным путём: Жизнь и творчество М. М. Герасимова. — Иркутск, 1979.
4. Алексеев В. П. Общение // Этнографическое обозрение. 1993. № 1, 2, 4-6.
5. Герасимова М. М., Медведев Г. И. Жизнь и деятельность Михаила Михайловича Герасимова // Вестник антропологии. — 1998. — № 5.

UO'K 93/94

TA'LIM MUASSASALARI FAOLIYATIGA DOIR BUXORO VILOYATI DAVLAT ARXIVI FONDLARIGA TAVSIF

D.Sh. Murodova, o'qituvchi, Buxoro davlat universiteti, Buxoro

Annotatsiya. Ushbu maqolada Buxoro viloyat davlat arxivining ta'lim muassasalari faoliyatiga doir ayrim fondlariga umumiy tavsif beriladi.

Kalit so'zlar: Buxoro viloyat davlat arxivi, hujjatlar, tarixiy meros, arxiv ishi, arxiv byurolari, tuman va shahar arxivlari, fond, foto – fond, saqlov birliklari

Аннотация. В данной статье представлен общий обзор некоторых фондов Государственного архива Бухарской области, связанных с деятельностью образовательных учреждений.

Ключевые слова: Бухарский областной государственный архив, документы, историческое наследие, архивное дело, архивное бюро, городские и районные архивы, фонд, фото – фонд, единицы хранения

Abstract. This article deals with a general description of some funds of the Bukhara regional state archive on the activities of educational institutions.

Keywords: Bukhara Regional State Archive, documents, historical heritage, archiving, archival bureau, city and district archives, fund, photo-fund, storage units

Tarixiy madaniy meros, olis o'tmishni chuqur o'rganmasdan turib, istiqbolni belgilab bo'lmaydi. Zero, kelajakka intilish uchun o'tmishni o'rganish, tarixni o'zlashtirish darkor. Istiqbolga erishgandan so'ng, xalqimiz ota-bobolarining asrlar davomida yaratgan ma'naviy boyliklarni e'zozlash, avaylab asrash, o'rganish va uni kelajak avlodlarga yetkazish imkoniyatiga ega bo'ldi.

Darhaqiqat, vatanimiz tarixini xolisona o'rganish, tarixiy manbalar asosida tahlil qilish va ilmiy izlanishlar olib borish biz yosh avlodning xalqimiz va ona vatanimiz oldidagi muqaddas burchimizdir.

Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning ta'kidlaganlaridek: "Buyuk tarixda hech narsa izsiz qolmaydi. U xalqning qonida, xotirasida saqlanadi. Amaliy ishlarda namoyon bo'ladi. Shuning uchun u qudratlidir"[1].

Ma'lumki, har bir davlat tarixini yoritishda arxiv hujjatlari alohida ahamiyat kasb etadi. Tarixiy tadqiqotlarning manbaviy asosini shakllantirish va milliy-madaniy boylik hisoblangan yozma va tasviriy hujjatlar bilan muntazam ravishda jamlab borish va ularni but saqlanishini ta'minlashda davlat arxivlarining o'rni muhimdir. Shu o'rinda respublikamizdagi yetakchi arxiv muassasalaridan biri bo'lgan Buxoro viloyat davlat arxivi (BVDA) manbalarining O'zbekiston tarixini yoritishdagi o'rni beqiyos bo'lib, ayniqsa, bu hujjatlarda Buxoroning XX asr hayotini aks etuvchi qimmatli ma'lumotlar mujassamlashgan.

2019 yil yanvar holatidagi statistik ma'lumotlarga ko'ra BVDAning umumiy fondlari soni 781 ta, hujjatlarining saqlov birligi esa 243.108 tadan iborat. Hozirgi umumiy fondagi boshqaruv hujjatlari 205.813 ta saqlov birligidan iborat. BVDAgi eng katta fond Buxoro viloyati ijroya qo'mitasining 1023 fondidir. Ushbu fondga saqlanayotgan hujjatlarning tarixiy chegarasi 1938-1991 yillarni o'z ichiga oladi. Bu fond 103.52 ta

saqlov birligidan iborat. 1992-2006 yillardagi Buxoro viloyati hokimligining 664 ta saqlov birligidagi hujjatlari esa 1459 – fond tarkibida saqlanadi.

Viloyat arxivining eng qimmatli va noyob fondi bu arab alifbosidagi hujjatlar fondidir. Bu hujjatlar ikkita fondan iborat bo'lib, birinchisi, 26-fond. Undagi hujjatlar 1924-1928 yillarga oid bo'lib, 958 ta saqlov birligidan iborat. Ikkinchisi esa, 28-fond bo'lib, 473 ta saqlov birligidan iborat. Bu hujjatlar asosan, 1927-1930 yillarga oid bo'lib, har ikkala fond hujjatlari ham to'raligicha o'rganilmagan.

28-fond “Eski Buxoro shahri ishchi, dehqon va qizil askar deputatlari Zarafshon viloyati ijroya qo'mitasi” nomi bilan ataladi. Bu fondda asosan Zarafshon viloyati sovetlarining II-syezdi materiallari, yig'ilish bayonnomalari, sovet hokimiyatining xududda amalga oshirgan yer-suv islohoti, quloqlashtirish jarayoniga oid hujjatlar, xotin-qizlarning savodsizligini tugatishga qaratilgan materiallar jamlangan.

26-fond esa “Eski Buxoro shahri ishchi, dehqon va qizil askar deputatlari Buxoro xududiy ijroya qo'mitasi” nomi bilan ataladi. Bu fondda ham Buxoroda mustabid sovet hokimiyati tomonidan amalga oshirilgan qator islohotlarning tarixi aks etgan bayonnomalar, bosmachilik harakati tarixiga oid hujjatlar, Buxoroga elektr, radio va telefon liniyalarining olib kelinishi bilan bog'liq tarixiy ma'lumotlar saqlanadi.

BVDagi yana bir qimmatli fond, bu foto-fondidir. Bu fondga oid foto tasvirlar maxsus albomlarda yig'ilgan bo'lib, asosan, 1920-2019 yillardagi bir asrlik tarixiy jarayonlarni o'zida aks ettirgan. Fond 10.226 ta hisob birligidan iborat. Suratlarda muhrlangan tarix asrlar osha o'z ahamiyati va qimmatini oshirib boradi. Mazkur hujjatlarda O'zbekiston tarixining turli masalalariga oid ma'lumotlar saqlangan.

Buxoro viloyati davlat arxivining ta'lim muassasalari faoliyatiga oid fondlarida ham vatanimiz tarixi uchun qimmatli bo'lgan ma'lumotlar saqlanadi. Bu fondlarda asosan xalq ta'limi va kadrlar tayyorlash tizimiga doir hujjatlar saqlanadi. Hujjatlarning tarixiy chegarasi o'tgan asrning yigirmanchi yillaridan boshlanib, to hozirgi kunga qadar davom etadi.

BVDAning ta'lim tizimiga oid qator fondlarida Buxoroda tashkil etilgan dastlabki maktabgacha ta'lim muassasalari to'g'risida ham tarixiy ma'lumotlar saqlangan. Jumladan, 1926-1927 yillarga oid hujjatlarda viloyat xalq ta'limi bo'limiga Eski Buxoro shahrida bog'cha ochish uchun talabnoma, ariza va eng muhimi dastlabki ochiladigan guruhning 8 kishilik tarkibi to'g'risida ham ma'lumotlar saqlangan [2]. Bundan tashqari Zarafshon viloyati xalq ta'limi bo'limi tomonidan Toshkentga maktabgacha ta'lim muassasasi xodimlari tayyorlaydigan kursga o'qishga borishi uchun berilgan guvohnoma hujjatlarini ham ko'rish mumkin [3]. Biroq, maktabgacha ta'lim muassasalari to'g'risidagi ma'lumotlar arxiv fondlarida maktab va oliy ta'lim muassasalari haqidagi ma'lumotlarga nisbatan juda ham kam saqlangan ekan.

Viloyat arxividagi ta'lim tizimiga oid fondlarning ibtidosini 546-fond boshlab beradi. Bu fondda asosan, 1922-1927 yillardagi Zarafshon viloyati ishchi, dehqon va soldat deputatlari soveti ijroya qo'mitasi Xalq ta'limi tizimi hayotini aks ettiruvchi 342 ta saqlov birligidan iborat hujjatlar jamlangan.

Hujjatlardagi ma'lumotlarning aksariyati arab, lotin va kirill yozuvida bo'lib, asosan yozishmalar, yo'llanma, ishga kirish uchun arizalar, pedagog kadrlarning kasallik varaqalari, maktab va o'quvchilarning tozaligi, sanitar-gigiyenik tartiblar Buxoroga kelgan rus millatiga mansub pedagog va sanitar-shifokorlar tomonidan tozalik ishlari qat'iy tartib-intizom bilan o'rnatilganligi aks etgan hujjatlar (maktab-sanitar sovetlari faoliyat yuritganlini ko'rsatuvchi hujjatlar, sanitar-vrach M.P.Slastenovning Eski shahar xududidagi maktablarda sanitar nazorat o'tkazish uchun maxsus guvohnomasi, sanitar vrachlarning xulosalari saqlangan), xo'jalik hisobotlari, o'quv-metodik kengashlarning bayonnomalari, o'quv dasturlari, ta'lim muassasalarini tugatganlik to'g'risidagi guvohnomalar, ta'lim tizimiga rahbarlik qilgan shaxslar haqidagi ma'lumotlar saqlangan [4].

Amirlik tugatilgandan so'ng Buxoroda tashkil etilgan dastlabki maktabgacha ta'lim muassasalari, maktab, turli o'quv kurslari, oliy ta'lim muassasalari va ularning xalqimiz uchun og'ir kechgan murakkab tarixiy jarayondagi faoliyati arxiv manbalarida aks etgan. Bundan tashqari XX asrning 20-yillarida Buxorodagi ta'lim muassasalarining maxsus gazetlari “Bayraki surx”, “Azal-Buxara”, “Yash kashshaf aldinga” (Ko'kaldosh madrasasida faoliyat yuritganligi hujjatda keltirilgan) kabi nashrlar to'g'risida ham ma'lumotlar bor [5].

Eski Buxoro ishchi, dehqon va soldat deputatlari soveti ijroya qo'mitasi Xalq ta'limi bo'limining hujjatlari 43-fondga jamlangan bo'lib, ularda 1927-1931 yillardagi ta'lim tizimidagi islohotlarni o'zida aks ettirgan ma'lumotlarni ko'rish mumkin. 43-fond 323 ta saqlov birligidan iborat. Fondagi hujjatlarda 1927-1928 yillarda Buxorodagi maktablar, bog'cha va bolalar uylari bilan bog'liq yozishmalar, o'zbek xotin-qizlari uchun tashkil etilgan dastlabki boshlang'ich mehnat maktablari, “Turon”, “Saodat”, “F.Xo'jayev”, “R.Lyuksemburg” nomlari bilan atalgan o'zbek, tojik va buxoro yahudiylari bolalari uchun tashkil etilgan I-darajali boshlang'ich maktablar, Sharq-Musiqa maktabi, Qishloq - xo'jalik bolalar mehnat kommunasining hujjatlari yig'ilgan [6].

Bu davrda bir qator madaniyat muassasalarining nazorati ham Xalq ta'limi bo'limiga tegishli bo'lganligini arxiv hujjatlaridan bilish mumkin. Jumladan, kino, muzey muassasalari, Buxoro davlat markaziy kutubxonasi hujjatlari ham ushbu fondga saqlanadi [7].

Biroq, ilmiy-tadqiqot ishi doirasida bu hujjatlarda tarixning tilsiz haqiqati o'z isbotini topganligini

ko'rish mumkin. 1920-yillardan boshlab ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy sohalar kabi madaniyatning ham barcha yo'nalishlarida yagona nazoratni o'rnatib, uni boshqarishda ma'muriy-buyruqbozlik usullarini qo'llay boshladi.

XX asr 20-yillarining ikkinchi yarmidan boshlab qanday muammo to'g'risida so'z bormasin, u albatta sinfiy kurash, millatchilik, buyuk davlatchilik shovinizmiga qarshi kurash g'oyalari bilan bog'lanadi. Bu g'oyalarga qarshi chiqqan, umummilliy manfaatlarni himoya qilgan mahalliy ziyolilar vakillari qatag'on qilindilar, ta'qib ostiga olindilar [8]. Buxoro viloyatining ta'lim muassasalari tizimiga oid fondlarda ham yuqoridagi mafkuraviy qarash va g'oyalar bilan sug'orilgan qator hujjatlarni ko'rishimiz mumkin. Maktab va o'qituvchilar faoliyati bilan bog'liq tanqidiy fikrlar aks etgan.

Viloyat arxivida oliy ta'lim muassasalari faoliyatiga oid fondlar ham mavjud bo'lib, ularda Buxoro davlat universiteti, Buxoro oziq-ovqat va yengil sanoat texnologiya instituti, Abu Ali Ibn Sino nomidagi Buxoro Tibbiyot instituti hujjatlari yig'ilgan.

Oliy ta'lim muassasalariga tegishli fondlar orasida Buxoro davlat universiteti tarixini yorituvchi 532-fond hujjatlari alohida tarixiy qimmatga egadir. Bu fondagi hujjatlar 744 ta saqlov birligidan iborat bo'lib, 1933-1977 yillar tarixini o'zida aks ettirgan [9].

2016 yilda Buxoro davlat Universitetining 85 yillik yubileyi keng miqyosda nishonlandi. Ushbu tantanalar zamirida BVDA fondlarida saqlanayotgan 532-fond hujjatlarining o'rganilishi bilan bog'liq qator tadqiqotlar mujassamdir [10].

Ayniqsa, tadqiqotchilar A.Hamroyev va M.Raxmonovalar tomonidan "Unutilgan tarix", "Suratlarda BuxDU tarixi", "Bunyodkorlik va ma'rifatga baxshida umr", "BDU:yuz yillikka qadam", "BDU tarixi biobibliografiya" nomli risolalar yaratildi.

Ilmiy – tadqiqot ishimizning debochasi sifatida Buxoro viloyat davlat arxivida saqlanayotgan fondlar, ayniqsa ta'lim tizimiga oid fondlarning ayrimlari xususida to'xtalib o'tdik. Xalqimiz, ajdodlarimiz bosib o'tgan yaqin tarixning bir qismini o'zida aks etgan bu hujjatlar arxivshunos va tarixchi olimlar tomonidan ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda nihoyatda katta manbaviy ahamiyatga egadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. - Toshkent. O'zbekiston.2018.B-205.
2. Buxoro VDA, f-546, 1-ro'yxat, 107 ish, 306-varaq.
3. Buxoro VDA, f-546, 1-ro'yxat, 7 ish, 60-varaq.
4. Buxoro VDA, f-546,1-ro'yxat,21 ish,225-varaq.
5. Buxoro VDA, f-546,1-ro'yxat,15 ish,29-varaq.
6. Buxoro VDA, f-43,1-ro'yxat,16 ish,405-varaq.
7. Buxoro VDA, f-43,1-ro'yxat,16 ish,210-varaq.
8. Mustafayeva N.A. Mustamlaka va sovet davri tarixshunosligida O'zbekistonning XX asr madaniyati. Doktorlik dissertatsiyasi avtoreferati. –Toshkent, 2016. -B-19.
9. Buxoro VDA, f-532, 1-ro'yxat, 5 ish,2 -varaq.
10. Hamroyev A., Raxmonova M.Unutilgan tarix.-Buxoro, 2016. -B-5.

UO'K 94(575.146)19/20/:303.446.4

ASHTARXONIY HUKMDORLARI BOSHQARUV FAOLIYATI MUSTAQILLIK YILLARIDAGI MATBUOT TALQINIDA

F.X. O'tayeva, katta o'qituvchi, Buxoro davlat universiteti, Buxoro

Annotatsiya. Buxoroda Ashtarxoniylar sulolasi hukmronligi davri va boshqaruv faoliyati tartibi to'g'risida, mustaqillik yillaridagi mahalliy nashrlarda chop etilgan ko'plab ilmiy maqolalar va yangi nashrdagi kitoblar o'rganilib, tadqiqot ob'ekti sifatida tahlil qilingan

Kalit so'zlar: Ashtarxoniylar, Joniylar, faqihlar, otaliq, shikor, qo'shbegi, Registon, Ark, Me'mor, Balx, Qobul

Аннотация. В данной статье проанализирована информация об управленческой деятельности и периоде правления Аштарханидов в Бухаре посредством изучения многочисленных статей и монографий, опубликованных в годы независимости

Ключевые слова: Аштарханиды, Жаниды, факих, аталик, шикар, кушбеги, Балх, Регистан, Арк, зодчий, Кабул

Abstract. This article deals with the analysis of information on governing activities and the period of Ashtarkhanids in Bukhara through study of numerous articles and monographs published during the years of independence

Key words: Ashtarkhanid, Janids, faqih, ataliq, shikar, kushbegi, Registan, square, Ark fortress, architect, Balkh, Kabul